

Kroonika

Tehnoloogiaõiguse keskus tulekul

8. augustil kirjutasid Tallinna Tehnikaülikool ja Audentese Ülikool alla ühiste kavatsuste protokollile kaasa maks Audentese Ülikooli õigusalasale koostööle, mis algas eelmisel aastal Akadeemiaga Nord. Lõppeesmärk on luua ülikoolidevaheline tehnoloogiaõiguse keskus. Koostööd arendatakse tehnoloogiaõiguse, intellektuaalomandi jt interdistsiplinaarsetes valdkondades. Aasta tagasi sõlmitud TTÜ ja Akadeemia Nordi koostöölepele alusel on kummagi ülikooli üliõpilastel võimalus lisada oma õppekavasse 8-12 partnerülikooli ainet.

“TTÜ sõlmib lepingu sooviga kindlustada Eesti spetsialistide tööturuga hädavajaliku interdistsiplinaarse kaadriga – ilmselgelt vajab Eesti õigussüsteem juba lähiajal inimesi, kes valdaksid tehnoloogia- ja intellektuaalomandiõigusega seotud teematikat,” ütles koostöökomisjoni liige Sulev Mäeltsemees.

Rektorite Nõukogu juhib Peep Sürje

7. augustil TÜ Pärnu Kolledžis toimunud Rektorite Nõukogu üldkoosolekul sai TTÜ rektorist Peep Sürjest nõukogu juhatajaks esimees. Ta vahetas sellel kohal välja senise esimehe Tartu Ülikooli rektori Jaak Aaviksoo. Nõukogus peetud arutelul rõhutati vajadust leida 2007. aasta riigieelarvest vahendid ülikoolide hoonete amortiseerumise peatamiseks, samuti otsustati teha ettepanekuid riikliku struktuurivahendite strateegia rakendus-kavade parandamiseks soodustamaks teadmispõhise ühiskonna kujunemist.

Heino Lillele kõrge tunnustus

23. augustil andis peaminister Andrus Ansip väljapaistvate töötulemuste eest V taseme treeneri kutsetunnistuse TTÜ spordikeskuse juhatajale Heino Lillele. Kõrge kutsetunnistuse said samas Mati Alaver, Anatoli Šmigun, Jaak Salumets, Yury Lahtikov ja Tõnu Truus.

TTÜ Raamatukogu projekt

21. juulil selgusid põhikomisjoni avalikul istungil Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu ideelahenduse arhitektuurivõistluse võidutööde autorid. Parimaks tunnustati võistlustöö märgusõnaga “Ajupuu”, mille autoriteks on arhitektuuribüroost Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid OÜ arhitektid Eero Endjärv, Priit Pent, Mattias Agabus, Illimar Truverk ja sisearhitekt Hannelore Pihlak. I preemia on 150 000 krooni. Projektide maketid olid juulis-augustis näha TTÜ fuajees.

Ülikool edeneb jõudsalt, aga...

25. augustil toimus õppeaastat avav traditsiooniline ülikooli nõukogu avatud istung, millel rektor Peep Sürje võttis kokku eelmise õppeaasta tulemused ja peamised esilekerkinud probleemid ning seadis ülesandeid algavaks aastaks. Kokkuvõtlikult võiks öelda, et rektori meelet edeneb meie ülikool jõudsalt, kuid kindlasti võiksid mõned asjad laheneda ka kiiremini, pealegi seab tulevik meie ette üha tõsisemaid väljakutseid.

Rektor Sürje tõesed alustuseks seda, et paljuski on meie töö tulemuslikkus sõltuv Eesti ühiskonna haridus- ja teaduspoliitilisest taustast. Vastu on võetud uus kõrgharidusstrateegia, tulemas on uus riiklike tippkeskuste konkurss, me sõltume Teaduskompetentsi Nõukogu ja Eesti Teadusfondi otsustest. ETF-i osas märkis rektor kahetsusväärseks selle nõukogu uut koosseisu, mis ei arvesta piisavalt meie ülikooli huve.

Eelmise õppeaasta positiivselt poolelt nimetas rektor TTÜ-ga seotud doktoriõppekoolide käivitumist, mille pärast peeti mullu kõva lahingut. Ülikooli kolledžid on leidmas endale kogu süsteemis põhjendatud positsiooni, problemaatiline on siiski endiselt Kuressaare Kolledži saatus. TTÜ üksi ei suuda seda kaua elujõulisena hoida.

Käivitunud on arengukava 2006-2010 elluviimine. Viidi läbi kommunikatsiooniaudid, mis tõi välja vajaduse tihendada ülikoolisest infovahetust ja lisada struktuuriüksuste vahelist koostööd. Lahenduse on leidnud kaua ebareaalset peetud emeriitdot-sentide staatuse rakendamine.

Tehnikaülikooli struktuuris on tööd alustanud kaks uut asutust – Säätva Tehnoloogia Instituut Tartus ja Tehnomeedikum – kohtades ja aladel, kus TTÜ konkurents just kõigile pole meelt mööda.

Tehnikaülikooli üliõpilaste arv on jõudnud uute rekordtähisteni, esialgsel andmel on ülikoolis 1. septembri seisuga 11 850 tudengit, kellest 552 doktoriõppes. Töötajate arv on pärast mõneaastast langust hakanud taas tõusma seoses mitme uue asutuse liitumisega ja küünib juba 1756 ehk kõrgemale kui 1999. aastal. Sealhulgas akadeemilist personali on sellest tublisti üle poole – 904 inimest.

Õppetöö murelapsed: väljalangevus, doktoriõpe

Õppetöö osas on tuntavad raskused seoses õppesüsteemide vahetumise ja 3+2 süsteemile üleminekuga. Magistriõppes on meil umbes 2500 üliõpilast, samal ajal magistriõppe 617 uuele riigieelarvelisele (RE) kohale võeti eslotsa vastu vaid 505 õppurit, siiski on RE kohtade täitumine lähiaegadel tõenäoline. Seevastu doktoriõppesse esitatakse kolm korda rohkem avaldusi, kui on RE õppekohti. Doktoriõppe üliõpilaste arv on võrreldes 2000. aastaga kahekordistunud. Murelikuks teeb aga endiselt doktoriõppe tulemuslikkus. Õppimas on küll üle 500 doktorandi, aga tänava lõpetab neist vaid umbes 40.

Bakalaureuseõppesse astumise suure konkursi põhjusi nägi rektor nii 3+2 süsteemile üleminekus, aga ka tänava käivitunud uude ja atraktiivsemas vastuvõtu-alases turundustegevuses, mis on toonud TTÜsse hulga neid noori, kes muidu oleksid jätnud oma valiku juhuse hooleks. Ühtaegu ei maksa kasvanud kvantiteedi üle enneaegu rõõmustada, sest väljalangevus põhiõppes on endiselt suur just õpingute algstaadiumis.

Positiivse arenguna märkis rektor ära ka rahvusvahelistumise, mille tulemusena on ülikoolis võimalik omandada juba kuut ingliskeelset õppekava. Seepä-

rast tullakse meile nüüd rohkem õppima välismaalt, vahetusüliõpilastena minnakse aga ka siit enam mujale ennast täiendama – selline on ju aja nõue.

Rääkides uue õppeaasta peamistest ülesannetest õppetöö vallas rõhutas rektor tulemuslikkuse parandamist, sealhulgas vastuvõtulase töö tõhustamise kaudu. Väljalangevuse vähendamine on endiselt üks põhiprobleeme, koos sellega ka õppekvalliteedi jätkuv tõstmine. Tuleb jätkata ka e-ülikooli arendamist, juurutades OIS-2 süsteemi.

T&A tulemuslikkus sõltub suuresti rahast

Rektor märkis ära eelmise aasta Tehnikaülikooli teadlaste edu-lood: Mihkel Veiderma riikliku preemia elutöö eest, Enn Mellikovi töögrupi pälvitud riikliku preemia tehnikateaduste vallas, Jüri Engelbrechti valimise solliidse rahvusvahelise teadusorgani etteotsa, Malle Krunksi saamise TA uurija-professoriks ning Tarmo Soomere valimise Postimehe Aasta Inimeseks.

Tehnikaülikool osaleb jõuliselt teaduse infrastruktuuri arendamise programmis, käivitunud on Spinno 3, edukaks osutus meie Tehnoloogiamess 2006. Euroopa Liidu 5. ja 6. raamprogrammis osales TTÜ 57 alamprogrammis, praegu kavandatakse 7. raamprogrammi, kus algetapil on kesksel kohal noored teadlased, mis on ka Tehnikaülikooli üks prioriteete

Siiski sõltub edu T&A vallas üha rohkem erinevatest rahastamisvõimalustest. Võrreldes 2000. aastaga on rahastamine kasvanud enam kui kaks korda. Siiski tõi rektor välja võrdluse meie naabritega Leedust, kus T&A riikliku rahastamise tase ületab Eesti võimalusi kohati suurusjärgu võrra.

Jätub lk.2

Loe ...

- Vastuvõtt 2006: õppeosakonna juhataja Maiki Udam kasvanud huvist TTÜ vastu Lk2
- TTÜ Arengufond teatab: asutati Mati Jostovi stipendium Lk3
- Eesti Muusika Karika võitnud TTÜ Meeskoor ootab uusi lauljaid Lk3
- Õppemaksud keelatakse ära! Mis on rebasekott? Lk4

Avaveerg

Head uut õppeaastat!

Tallinna Tehnikaülikoolile on uus õppeaasta alanud hästi ja hoogsalt. Sellest sügisest õpib TTÜs läbi aegade suurim arv tudengeid. Tehnikaülikool laiendab oma tegevust arsti- ja õigus-teaduse valdkonda, algamas on uue raamatukogu ehitus ning majandus- ja humanitaarteaduskonna hoone projekteerimine.

Vastremonditud ja juurdeehitatud ruumides alustab tänavust õppeaastat ehitusteaduskond, valmimas on Geoloogia Instituudi uued tööruumid ja kivimite hoidla ja remonditööd käivad peamaja II korpuses infotehnoloogiateaduskonna ruumides. Need on vaid mõned näited meie ülikooli intensiivsest arengust.

Objektiivseid asjaolusid arvestades võttes on uue arengukava eesmärkidest kõige raskemini täidetavaks peetud 10 000 üliõpilase taseme säilitamist. Seda rõõmustavam on asjaolu, et tänavust edu üliõpilaste vastuvõtul võib suurel määral pidada väga paljude erinevatesse struktuuriüksustesse kuuluvate inimeste ühise töö ja pingutuste viljakaks. See annab lootust, et ülikooli liikmeskonna kollektiivsustunne ja koostöö ühiste eesmärkide nimel jätkub ja süveneb.

Koos ülikooliga püüab uuendada ja areneda ka *Mente et Manu*. Oleme kaasajastanud ajalehe väljanägemist ja toonud sisse uusi rubriike. Püüame edaspidi teha lehte nii, et esimene lehekülj oleks uudiste-, teine teemade- ja kolmas inimesekeskne, neljanda lehekülje põhiosa moodustavad sõnumid ülikooli kirevast elust, (eel)teated, kuulutused jms. Kavast on ka eraldi vahelehtede tegemine, näiteks plaanime õppeaasta jooksul anda välja kõigi teaduskondade tegevust käsitlevad vahelehed.

Iga lehe teeb huvitavaks eelkõige professionaalsete toimetajate ja huvitavate kaasautorite viljakas koostöö. Loodame kõigi seniste autorite jätkuvalle kaastööle ja ootame põnevusega uute isikupärase kaastööliste lisandumist.

Inspiratsioonirohket õppeaastat kõigile!

Tiit Sinissaar
Vastutav väljaandja

Uued doktorid

31. augustil kaitses masinaehituse instituudi doktorant Tauno Otto väitekirja "Models for Monitoring of Technological Processes and Production Systems". Juhendajad: prof Jüri Papstel ja prof Rein Küttner. Opooneerisid prof Petri Kuosmanen, D.Sc.(Tech.), Helsingi Tehnikaülikool ja Frid Kaljas, PhD, Bosch Rexroth Oy piirkonnajuht.

Ülikool & Ühiskond

Maailma Energeetikanoökogu Assamblee

3.-7. septembrini toimub Tallinnas Maailma Energeetikanoökogu (World Energy Council ehk WEC) peassamblee, mis on 2006. aasta tähtsaim energeetikaalane sündmus maailmas. Üritusele on oodatud 450 valdkonna tippspetsialisti ja ettevõtete tippjuhti, kokku 95 riigist.

Ürituse kolm esimest päeva on pühendatud WECi komiteede koosolekutele, samuti pakutakse delegaatidele võimalust külastada erinevaid objekte Eestis ja Soomes, näiteks Narva elektrijaamu, Eesti Põlevkivi ja Helsingin Energiat. 6. septembri ametlikul istungil, mis toimub Tallinna Tehnikaülikooli aulas kl 9-18, valitakse organisatsioonile uus juht.

Peassamblee lõpetab 7. septembril Eesti Energeetikapäev, mis pakub delegaatidele võimalust saada vahetut teavet Eesti energia-tööstuse arengust.

Tallinnas toimuva peassamblee korraldaja on WEC Eesti Rahvuskomitee eesotsas esimehe Sandor Liivega, kes on ühtlasi Eesti Energia juhatuse esimees. WECi peassamblee patroon ja toetaja on Eesti Vabariigi majandus- ja kommunikatsiooniminister Edgar Savisaar.

Mis on WEC?

WEC on 1923. aastal asutatud ning arvukaid energeetikasektoreid ühendav suurim juhtiv ülemaailmne organisatsioon.

WEC on mittetulunduslik, teistes ühendustesse mittekuuluv, erapooletu ja objektiivne organisatsioon.

WEC on ainus ametlikult ÜRO poolt akrediteeritud valitsusväline energeetika sõlmkõnnetuste ja tulevikuga tegelev maailmaorganisatsioon.

WEC esindab kõiki maailma energeetikasektoreid, mis on seotud kas söe, pruunsöe ja teiste tahkete kütuste, nafta, loodusliku gaasi, tuumaenergia, hüdroenergia, taastuvate energiaallikate või tuleviku energiaallikatega.

WEC on laialdaselt tunnustatud organisatsioon, mis koosneb rahvuslikest liikmeskomiteedest. Need liikmeskomiteed esindavad nii energia tootjaid ja tarnijaid, energia müüjaid, energia kasutajaid, energeetikaga tegelevaid ministeeriume, valitsusasutusi, poliitikate kujundajaid, praktiliste otstuste langetajaid, teadureid, akadeemilisi asutusi ja keskkonnaorganisatsioone.

WEC on registreeritud Inglismaal ja Walesis ning peakontor asub Londonis.

WEC on koostööpartneriks kõigile juhtivatele energeetikaga seotud organisatsioonidele kogu maailmas.

WEC Eesti Rahvuskomitee asutatakse majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, Teaduste Akadeemia, Tallinna Tehnikaülikooli, Eesti Energia AS ja AS Eesti Gaas poolt 16. juulil 2003.

Tehnikaülikool ehitab rohkem kui eales varem

Tehnikaülikooli eelarve kasvab tänava võrreldes eelmise aastaga ligi 40%, jõudes 925,8 miljoni kroonini. Sellesse numbrisse on sisse kirjutatud küll ka 140 miljonit võimalikku laenu, mille võtmist pole seni veel otsustatud. Rektor Sürje rõhutas, et reaalselt inimestena suhtub TTÜ juhtkond ettevaatlikult laenukoormuse kasvatamisse, seda võrreldes mõne teise Eesti ülikooliga, millel võlga juba sadu miljooneid kroone. TTÜ senine laenukoormus on sisuliselt olematu. Rektor märkis eraldi ära ka selle, et hoolimata avalik-õigusliku

ülikooli staatusest saame tänavu riigilt märgatavalt alla 50% oma eelarve tuludest ehk vaid 385 miljonit.

Lähiaastail ootab ülikooli siiski rekordiline ehitusprogramm. Peagi avatakse geoloogia instituudi mineraalidehoidla, järgmisel aastal peaks algama ja 2008. aastaks lõpule jõudma nii raamatukogu (ehitusmaksumus umbes 120 miljonit) kui ka majandus- ja humanitaarteaduskondade hoone ehitamine (145 miljonit), nende projekteerimise ja praegu tegeldakse.

Taidlus ja sport tõusuteel

Rektor Sürje tõi välja meie tee-

Refereeris
Mart Ummelas

Õpe

Vastuvõtt 2006

2006. aasta vastuvõtule ei ole veel lõplikku joont alla tõmmatud, kuid esimesed kokkuvõtted on siiski võimalik juba teha.

Jaнварis alustasime vastuvõturenduse projekti, mille raames asus TTÜs tööle projektijuht Maris Lehtmets, telliti Saar Pollilt uuring gümnaasiumiõpilaste erialavalikute mõjutajate kohta ning teaduskondade kaasabil viidi läbi üritusi nii Tallinnas kui ka maakonnakeskustes. Lisaks töötati välja uus informatiivsem ja atraktiivsem vastuvõtu veebileht.

Vastuvõtueeskirja muudatused andsid üliõpilaskandidaatidele paindlikumad võimalused sisseastumiseks. Lisaks oli võimalik väljaspool konkurssi ülikooli astuda edukalt riigiekksamid sooritanud medalistidel, rahvusvahelistel olümpiaadidel osalenutel ning vabariiklikel olümpiaadidel esimese viie hulka tulnutel. Väljaspool konkurssi kandideerijatega täideti riigielarvelised kohad geotehnoloogia bakalaureuseõppes, tööstus- ja tsiviilehituses ning vastavatud maastikuarhitektuuri erialal Tartus.

Uutmoodi oli seegi, et kogu vastuvõtt kõigil õppeastmetel toimus esimest korda läbi sisseastumise infosüsteemi (SAIS). Loodetavasti oli see valdavalt positiivne kogemus kõigile neile, kes eelistasid oma avaldused esitada kodust, suvilast, välismaalt või mujalt väljaspool ülikooli. Selliseid kandidaate oli kõikidest avalduste esitanutest umbes kaks kolmandikku. Üks kolmandik tuli avalduse esitamiseks ülikooli. Kahjuks ei toimunud SAIS häireteta ning vastuvõttalutise töötajate aeg, mida varasematel aastatel kasutati vastuvõetavatega suhtle-

miseks, kulus nüüd suuresti süsteemi käiguhoidmiseks.

Teaduskondade töötajate asemel võtsid seekord kandidaatide dokumente vastu üliõpilastututorid, kes said oma tööga väga hästi hakkama. Ilmselt võime järgmisel aastal töötajate arvu vähendada, kuna kohaltnud kandidaate oli vähem, kui me töötajate värbamisel eeldasime. Nii nagu juba paaril varasemal aastal tegeles ka nüüd kandidaatide nõustamisega edukalt karjääriteenistus ning kohaltnud komplekteerimine jäi teaduskondade ülesandeks. Esiletõstmist vääriksid keemia- ja materjalitehnoloogia ning info- tehnoloogia teaduskonnad üliõpilaskandidaatide värbamisel aktiivse osalemise eest.

Bakalaureuse-, inseneri- ja rakenduskõrgharidusõppesse esitati kokku 7757 avaldust, neist 5546 riigielarvelistele (RE) kohtadele, mida oli sel aastal 1387. Seega esitati keskmiselt neli avaldust ühele RE kohale. Suurimad konkursid olid maastikuarhitektuuri (27 avaldust kohale), haldusjuhtimise (27), rahvamajanduse (16), äriduse (15,9), logisti-

Maiki Udam
TTÜ õppeosakonna juhataja

nekte taidluskollektiivide – kooride ja tantsuansambli Kuljus eelmise õppeaasta edukad ettevõtmised ning osalemise Gaudeamuse laulupeol Tartus. Esiletõstmist vääris ka Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori võit telekonkursil Eesti Muusika Karikas, mis aitas nii mõnelgi noorel näha meie ülikooli uues valguses ja soodustas elutee valikut tehnikahariduse kasuks.

Ka spordi vallas on TTÜ-I ette näidata tublisid tulemusi nii kergejõustikuradadelt kui palliplatsidelt, veelgi rohkem võime aga küllap loota lähiaastail, sest nii mõnigi andekas noorsportlane on valinud TTÜ õpingute jätkamise kohaks. Kindlasti köidab lähiaegadel meie ülikooli ruumides liikudes palju tähelepanu kahekordse juunioride maailmameistri Margus Hundi sihvakas kuju.

Lõpuks soovis rektor Peep Sürje rohkem koostööd ülikooli töötajate vahel meie strateegiliste ülesannete taotlemisel ka väljaspool ülikooli! Ta kordas kolme märksõna, millele juhtis alati tähelepanu ka tema eelkäija Andres Keevallik: KVALITEET, EFEKTIIVSUS, STABIILSUS.

T & A

Tunnustus TTÜ teadustoimetajale

TTÜ lektor Mare-Anne Laane valiti Euroopa Teadustoimetajate Assotsiatsiooni (European Association of Science Editors, EASE) 9-liikmelise nõukogu liikmeks.

Mida kujutab endast EASE?

EASE ühendab erineva profiiliga, lingvistiliste traditsioonide ja professionaalsete kogemustega inimesi, kes huvituvad teaduskommunikatsioonist ja -toimetamisest. Enamik teadusartiklite toimetajaid õpib seda ametit töö käigus ja EASE aitab neil omandada ja kaasajastada vajalikke oskusi.

Missugust abi EASE oma liikmetele pakub?

Assotsiatsioonil on kauaaegsed traditsioonid kursuste ja seminaride organiseerimisel toimetajapraktika viljelemiseks ja arendamiseks. Ühtlasi on assotsiatsioon välja töötanud ka kursusematerjale, mida pidevalt uuendatakse. Assotsiatsioon annab välja oma kvartalikirja "European Science Editing". Praktilisest vaatevinklist on eriti vajalik ja kasulik E-foorum toimetajatöö päevaprobleemide arutamiseks.

Millistest riikidest assotsiatsiooni liikmed pärit on?

Assotsiatsiooni kuuluvad liikmed 50 riigist, nii vanast kui uuest Euroopast. Baltimaadest on esindatud vaid Eesti.

Millal astusite assotsiatsiooni liikmeks?

Assotsiatsioonist sain teada Tallinnas 1990. aastal toimunud konverentsil Helsingi Ülikooli prof Carol Norrise kaudu, kes soovitas mind organisatsiooni liikmeks. Ühtlasi on ta olnud minu mentoriks.

Mida kujutab endast teadusartikli toimetamine?

Esimesel teksti lugemisel püüan objektist ja meetodist üldiselt aru saada, teine lugemine vajab süvenemist lausestiili, rõhuasetuse, seostesse jne. Kolmandal lugemisel saab selgemaks artiklikasutus ja teised nõndanimetatud mehaanilise täpsuse probleemid, mida ekslikult peetakse puhtalt grammatilisteks. See on väga pinnapealne selgitus.

Kuidas saate rakendada oma kogemusi noorte autorite õpetamisel?

Olen välja töötanud kursuse "Akadeemiline kirjakeel" (*Academic Scientific Writing*), mida olen õpetanud doktorantidele, teaduritele ja õppejõududele. Ühtlasi olen väga paljude erialade autoreid abistanud nende keele ja stiili korrigeerimisel, rõhutades kommunikatsiooni põhiprintsiipi – arusaadavus lugejale. Viimasel ajal pole ressursi puudumise tõttu olnud võimalik kursust läbi viia, kuidgi nõudlus on ilmne.

Kuidas toimus assotsiatsiooni nõukogu liikmete valimine?

Iga kolme aasta tagant toimub peassamblee ja peakonverents, kus kinnitatakse posti teel toimunud valimistulemused. Seekordne peaüritus toimus Krakovis 15.-18. juunini 2006. Minu kandidatuuri esitas organisatsiooni peasekretär, kes resideerib Suurbritannias. Olen esimene eestlasest nõukogu liige ning see on mulle suureks auks. Olgu lisatud, et peakonverentsil arutleti elavalt teadusajakirjade indekseerimise ja hindamise kriteeriumide üle.

Arengufond

Mati Jostovi mälestuseks

Jäädvustamaks juulis hukkunud Eesti Põlevkivi juhatuse esimehe ning Tallinna Tehnikaülikooli doktorandi Mati Jostovi mälestust ja tema panust Eesti majandusse ja ühiskondlikku ellu, asutatakse TTÜ Arengufondi juurde Mati Jostovi nimeline doktoritöö stipendium. Stipendiumi asutamisel on toeks olnud Mati Jostovi lähedased, tuttavad, kolleegid ja sõbrad.

2006. aasta stipendiumi suurus on 40 000 Eesti krooni ja välja antakse vähemalt üks stipendium. Stipendium on ette nähtud Tallinna Tehnikaülikooli doktoritöö edukamatele üliõpilastele, kes õpivad energeetikaerialadel.

Stipendiumi taotlemine ja määramine toimub avaliku konkursi korras, mis kuulutatakse välja ajalehes *Mente et Manu*, TTÜ Arengufondi koduleheküljel ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt üks kuu enne taotluste esitamise viimast tähtaega 30. septembril 2006.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb kirjutada avaldus ning esitada see TTÜ Arengufondi juhatusele koos nõutud lisadokumentidega pärast stipendiumikonkursi väljakuulutamist, stipendium antakse välja vastava statuudi alusel.

Algatust võib toetada kandes üle raha TTÜ Arengufondi kontodele Hansapanka 221011286139 või SEB Eesti Ühispanka 10052027905003 märgusõnaga MEIE MATI.

Täiendav info ning küsimused: TTÜ Arengufondi juhataja Kerly Orulaid, kerly.orulaid@ttu.ee, tel 620 3498, faks 620 2004.

Juubilar

Endel Risthein 80

16. augustil tähistati ülikoolis elektritehnika ja jõuelektronika instituudi ühe teenekaima õppejõu, emeritprofessor Endel Ristheina soliidset juubelit. Õigel sünnipäeval, 31. juulil oli tänane juubilar koos abikaasaga teenitud puhkuseraisil Kreetal. Allakirjutatul avanes austav võimalus intervjuerida prof Ristheina Vikerraadio hommikuprogrammis. Elujõust ja ettevõtlikkusest pakatav juubilar kinnitas, et praegu annab talle enim tööd veel sel aastal trükki minev õpik esmakursuslastele, sisuks energiatehnika alused. Professor on kirjutanud varemgi õpikuid, selle kõrvalt on ta olnud osaline Eesti entsüklopeedia märksõnastiku koostamisel, toimetanud pikka aega ajakirja Elektriala, lõõnud kaasa ajakirjanduslikes diskussioonides. Professor Risthein on Eesti elektriala mitme põlvkonna õpetaja, kelle käe all on koolitust saanud ka enamik instituudi tänaseid õppejõude. 8. septembril tähistab instituut poolsajandi juubelit. Edu ja õnne sel puhul nii prof Ristheinale kui tema instituudile!

Mart Ummelas

Vilistlaskogu IX tenniseturniir

Aktsioonis on Tiina Möis, TTÜ Aasta Vilistlane 2005.

Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäeval, 20 augustil kogunesid Tallinna Tehnikaülikooli vilistlastest, üliõpilastest ja töötajatest tennisistid TTÜ Vilistlaskogu IX tenniseturniirile, mis toimus spordiklubi Coral Club tennisväljakutel. Osavõtjaid oli 32. Paljud osalesid esimest korda, nende hulgas Reet Hääl, Annely Laur, Tiina Möis,

Triin Mägi, Enn Rohula, Mart Kutsar jt.

TTÜ rektor Peep Sürje avas võistluse ja innustas oma kohalolekuga võistluse lõpuni kõiki südilt võistleva.

Võistlus viidi läbi igamehe paarismängu süsteemis neljas alagrupis. Võistluspaarid moodustas TTÜ Vilistlaskogu aktiivne liige Heino Raivet, kes pani võistleva

tulnud mängijad seniste tennisitulemuste põhjal paardesse ja asus seejärel ka ise võistleva. Igast alagrupist pääses kaks tugevamat paari edasi võistleva suurtele karikatele. Turniiri võitja selgitasid segapaarid Annely Laur – Marko Moring ja Triin Mägi – Jaanus Kivistik. Marko Moringu tugevad servid murdsid vastaste vastupanu, mäng võideti tulemusega 6/4. Turniiri suured karikad ja vahuveini said seega Annely Laur ja Marko Moring. Teiseks jäid Triin Mägi ja Jaanus Kivistik. Finaalmängu vaheajal andsid Eesti noored tennisistid Oskar Saarne ja Mihkel Koppel näidismatši, mida vilistlastest tennisistid suure huvi ja tähelepanuga jälgisid. Tenniseturniirist osavõtjaid autasustati diplomite ja karikatega ning igale võistlejale jäi mälestuseks ilus meene.

Järgmisel aastal ootame 20. augustil kõiki Tallinna Tehnikaülikooli ja selle eelkäija Tallinna Polütehnilise Instituudi vilistlasi, TTÜ üliõpilasi, õppejõude ning tööta- jaid X ehk juubeliturniirile.

Valdur Topaasia
Tenniseturniiri peakohtunik

ERÜ stipendiumifond suurenes

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERÜ), mille tegevuse üheks eesmärgiks on noortele antava kõrghariduse toetamine, otsustas käesoleva aasta juuni-kuus suurendada sihtasutuses TTÜ Arengufond välja antava Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendiumi fondi, lisades sinna 5 000 USD.

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendiumi antakse sihtasutuses TTÜ Arengufond välja alates 2000. aasta sügisest. TTÜ üliõpilased saavad kandideerida sellele stipendiumile üle aasta 1.–30. septembrini. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendiumi algkapitaliks on 5 000 USD, mille ERÜ andis

1996. aastal üle Tallinna Tehnikaülikoolile.

Tšekk anti pidulikult üle Tallinna Tehnikaülikooli rektoraadis 29. augustil 2006. Seda tuli TTÜ Arengufondile üle andma ERÜ juhataja Marju Rink-Abel. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendium on sellel õppeaastal 15 000 Eesti krooni.

Rahvuskomitee stipendiumitšeki andis üle Marju Rink-Abel, vastu võttis TTÜ Arengufondi juhataja Kerly Orulaid

Meeskoor ootab uusi lauljaid!

Kui tehnikaülikool oma kõrgema matemaatika, tugevusõpetuse ja teiste ülimalt reaalselt distsipliinidega pisut ühekülgseks kipub muutuma, on abi siitmast võtta – TTÜs tegutseb hulk kultuurikollektiive, kes kõik endale täiendust ootavad. Neist vanim ja kuulsaim on kahtlemata 1945. aastast tegutsev Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor, kes tähistas eelmisel aastal oma 60. sünnipäeva. Vaatamata soliidsele eale pole tegu mingi "lubjakate" seltskonnaga – selle tõenduseks kasvõi väljavõtte eelmise juubelihooaja

tegemistest. Esinduslik juubeliürituste sari – kontserdid Tallinnas, Sillamäel, Tartus ja Kuresaares, näitus, telefilm "Presentaatorid" (mida korduvalt ka ETVs näidatud), juubeliraamat ja kõige selle trooniks veel mitmenädalane kontsertreis Lõuna-Aafrika Vabariiki! Ja sealt tagasi tulles sukeldumine TV3 telesarja "Eesti Muusika Karikas" ning lõpuks seal veel ka esikoht! Ja see pole veel kõik...

Igavaks ei kujune kindlasti ka alanud 61. hooaeg. Muusikaliselt hakkab elu keerlema detsembrikuiste advendi- ja jõulu-

kontsertide ning mais asetleidvate ülimenukate kevadkontsertide ümber. Meeskoor poleks aga meeskoor, kui lisaks muusikale ei toimuks ka muid ettevõtmisi – nii saab selle aasta tähtsündmuseks kindlasti traditsiooniline maskiball.

Ah et kuidas sellest kõigest osa saada?! Väga lihtne – Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor harjutab esmaspäeviti kell 18.30 TTÜ VI korpuses auditooriumis 201. Astu ligi!

Vaata lisa www.tam.ee

Tõnu Ojala
TAM

Tudengielu

Tudengite robotkärad

Tänavu korraldas BEST-Estonia kaks kahepäevast akadeemilist suvekursust, mis töid TTÜsse kummalgi korral üle 20 välis- tudengi Euroopa riikidest. Esimesel kursusel veedeti suur osa ajast klassiruumides äriplaani koostamist õppides, augustis toimus aga BEST *Engineering Competition* enamiku ajast laboris.

Nelja meeskonda jaotatud välismaalased said ühesuguse eesmärgi ehitada iseliikuv tuleviku poekäru, mis suudaks ostjat "jälitada". Selleks anti meeskondadele Rimi poekäru, Siemensi LEGO! kontrollid, paar mootorit, mitu andurit ja kõike muud ehitamiseks vajalikku. Välismaalastega konkureeris ka Eesti võistkond.

Vajalikud teadmised andis osalejatele mehhatronikainstituudi professor Mart Tamre. Lisaks pidi iga meeskond pöörama tähelepanu ka poekäru välismusele ja koostama lühikese reklaamilõigu ning presentatsiooni šoppamisest tulevikus.

Õhtuti, pärast pikki päevi loenguruumis, arvutiklassis või laborites said osalejad nautida mitmekülgset kultuuriprogrammi, milles tutvustati muuhulgas erinevaid Eesti sööke, jooke, kombeid ja loomulikult ka sauna. Kaks õnnelikku väljavalitud said nädalavahetusel unustamatu kogemuse Eesti pulmas "abieludes". Pulma tarbeks tegid kõik osalised ise linasest kangast õiged eesti rõivad.

Neli meeskonda viiest (sealhulgas ka eestlased) said oma roboti liikuma. Üritus kulmineerus 17. augustil, kui kärad Ülemiste keskuses korraldatud lõppvõistluses liinile pandi. Kuigi see osutus raskemaks kui algul arvati ning kärad sageli publiku poole või takistustesse sõitma hakkasid, läbisid kõik kärad raja võrdlemisi edukalt.

Parimaks tunnustati võistkond nimega Eureka, kelle lahendus oli teistest peajagu üle. Lisaks anti eripreemiaid parima disaini ja parima tootesitluse eest.

Marius Andra
BEST-Estonia
avalikud suhted

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Ilmub aastast 1949

19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
Tel 620 3615, faks 620 3591
E-mail: ajaleht@ttu.ee
<http://www.ttu.ee/ajaleht>

Vastutav väljaandja Tiit Sinissaar
Tegevtoimetaja Mart Ummelas
Infotoimetaja Kersti Vähi
Keeletoimetaja Helgi Arumaa
Makett ja küllendus Liivi Pettai
Fotod TTÜ
Trükikoda SpinPress

Õppemaksud keelatakse ära!

Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL) jaotab õppeaasta alguses koostöös üliõpilasesindustega 10 000 rebasepakki kõrgkoolide esmakursuslastele.

Mis on rebasekott?

Oled näinud koolis heledat keelumärgiga kotti ja mõelnud, et mis see nüüd siis on? EÜL on juba kolmandat aastat jagamas kõrgkoolide rebastele just neile mõeldud rebasepakki käepärase kotina, mis täidetud palju kasulikuga.

Koti seest leiab värsket tudeng vajalikku infot, sealhulgas

“Avameelselt kõrgharidusest” ja rebasevoldiku, aga ka praktilised asjad – kondoomi, nätsu ja erinevate tudengisoodustuste vihjed. Rebasepaki abil soovib EÜL esmakursuslastele uues keskkonnas kohanemise võimalikult mugavaks ja edukaks muuta, et tudeng oskaks oma elu kõrgkoolis paremini korraldada ja teaks, kelle poole hädas pöörduda.

Rebasekoti suurem väärtus seisneb aga tudengite sõnumis, välisküljel olevas õppemaksud keelumärgis aastaks 2010. Täna

maksavad enam kui pooled Eesti üliõpilastest õppemaksu, mis on ebamõistlik, kuna kõrgharidus on avalik hüve ja peab olema võrdset ligipääsetav kõigile noortele, kes on võimelised haridust omandama. Nii on paljudes Euroopa riikides, näiteks üle lahe Soomes.

Eesti õppemaksuvabaks!

Eesti üliõpilaskonnad on ühiselt otsustanud et senine õpingute rahastamise süsteem vajab muutmist, see on ka üliõpilaskonna ühine põhisõnum

Tudengielu

Tudengi töö on õppimine!

miseks töö käima või end kõrvuni laenudesse tõmbama.

Eesti majanduskasv on peadpööratav, nagu sageli poliitikutelt kuuleme, kuid selle jätkumine sõltub otseselt meie inimeste haritusest. On aeg riigi tulud suunata kõrgharidusse, et parandada selle kvaliteeti ja vähendada majanduslikke raskusi, mis paljude tudengite jaoks õpingutega kaasnevad.

Kui tahate õppemaksude ja selle kohta, kuidas need asjad mujal Euroopas käivad, rohkem lugeda, siis võta rebasekoti välja ja õppemaksude teemaline voldik ja saad teada.

Ivar Vesikioja
Eesti Üliõpilaskondade Liit

1918
TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOL

Tallinna Tehnikaülikool omab Eesti kõrgkoolide seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenuseid.

Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi:

**TTÜ GEOLOGIA INSTITUUDI
JA
TTÜ TEHNOMEEDIKUMI
DIREKTORI**
ametikohta täitmiseks 01.01.2007-31.12.2011.

Nõudmised kandidaadile:

- Eesti Vabariigi kodanik;
- Eesti doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon.

Konkursil osalemiseks esitada TTÜ personaliosakonda alljärgnevad dokumendid:

- omakäeline avaldus rektori nimele;
- curriculum vitae (vormi leiate <http://www.ttu.ee> töö ja praktika alt);
- kõrgharidust või akadeemilist kraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- tegevusprogramm viieks aastaks (2-3 lk);
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 29. september 2006.a.

Täpsem teave konkursi kohta TTÜ personaliosakonnast aadressil:
Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105
Telefon: 620 2056, e-mail: cv@ttu.ee
<http://www.ttu.ee/>

MTÜ Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu kuulutab välja 2006. aasta Peeter Riida nimelise stipendiumi konkursi

Stipendium on ette nähtud:

- TTÜ majandusteaduskonna rahvamajanduse, rahvusvahelise ärikorralduse ja äriduse eriala bakalaureuseõppe ühele edukale üliõpilasele.
- TTÜ majandusteaduskonna rahvamajanduse, ärikorralduse ning ärirahanduse ja arvestuse eriala magistriõppe ühele edukale üliõpilasele.

Ühe stipendiumi suurus on 17 000 krooni ja see määratakse üheks õppeaastaks.
Stipendiumi taotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2006.

Lisainfo tingimuste kohta: www.vilistlaskogu.ttu.ee
Tel: 6 202 498
E-post: vilistlaskogu@ttu.ee

Stipendiumitaotlusi võetakse vastu tööpäevadel kell 9.00-16.30 VII korpuse energiaetiamaja ruumis 608.

AUDIT • TAX • ADVISORY

TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOLI
VILISTLASKOGU

MTÜ Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu kuulutab välja konkursi alljärgnevaile 2006. aasta stipendiumidele:

Peeter Riida nimeline stipendium à 17 000 krooni, mis on ette nähtud ühele Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna bakalaureuseõppe edukale üliõpilasele, kes õpib majandusteaduskonna rahvamajanduse, rahvusvahelise ärikorralduse ja äriduse erialal, ning ühele TTÜ majandusteaduskonna magistriõppe edukale üliõpilasele, kes õpib majandusteaduskonna rahvamajanduse, ärikorralduse ning ärirahanduse ja arvestuse erialal.

Vilistlaskogu üliõpilasstipendium à 10 000 krooni, mis on ette nähtud kahele Tallinna Tehnikaülikooli bakalaureuseõppe kolmanda või neljanda aasta üliõpilasele ja inseneriõppe kolmanda, neljanda ning viienda aasta üliõpilasele, kellel on silmapaistvad õppetulemused ja aktiivne eluhoiak.

Tutvu tingimustega:
<http://www.vilistlaskogu.ttu.ee>
Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2006. Stipendiumitaotlusi võetakse vastu tööpäevadel kella 9.00–16.30. VII korpuse, energiaetiamaja, ruumis 608.
E-post: vilistlaskogu@ttu.ee
Telefon: 620 34 98

Eesti Post on sajandite taha ulatuva ajalooa teenindusettevõtte kaasaegses postifäris. Kiiresti areneva ettevõtte pakume parimaid lahendusi kirja-, paki-, lao- ja finantsteenustele. Meie klientideks on paljud ettevõtted, aga ka kõik Eesti inimesed.

AS Eesti Post Logistikatalitus ootab oma meeskonda

postitöötlejaid

Postitöötleja töölesandeks on erineva suurusega postipakkide, kirjade ja reklaammaterjalide sorteerimine vastavalt sihtpunktidele.

- korrektsust ja töökust
- füüsilist vastupidavust
- kiiret õppimisvõimet
- eesti keele ja arvutikasutamise oskust kesktasemel

- kindlat töökohta arenevas organisatsioonis
- vahetustega tööd, võimalik töötada ka kooli kõrvalt
- tunnitasu pärast katseaega vähemalt 34 krooni
- sõbralikke ja toetavaid kolleege

Lisainfo telefonil 605 3392. Võimalusel saatke oma CV aadressile cv@keskus.post.ee või palume tulla kohale aadressil Pallasti 28, Tallinn ning täita personaliankeet valvelauas.

Sihtasutus Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond kuulutab välja 2006. aasta sügiseste stipendiumide konkursi.

Eesmärgiks on aidata kaasa üliõpilaste õppimismotivatsioonile ja akadeemilise personali järelkasvule Tallinna Tehnikaülikoolis.

Välja antakse:

- Professor Heinrich Lauu nimeline stipendium suuruses 100 000 krooni, mis on ette nähtud noorele ehituse eriala doktorikraadiga õppejõule.
- Akadeemik Boris Tamme nimeline stipendium suuruses 100 000 krooni, mis on ette nähtud noorele infotehnoloogia või süsteemitehnika eriala doktorikraadiga õppejõule.
- Bakalaureuseõppe stipendiumid à 15 000 krooni

Toomas Lumani stipendium
Allando Trailways stipendium
BLRT Grupp stipendium
Eesti Ehitus stipendium
Eesti Põlevkivi stipendium
Elion Ettevõtted stipendium
EMT stipendium

Enerpoint Saare stipendium
Ericsson Eesti stipendium
Hansapank stipendium (à 20 000 krooni)
Harju Elekter stipendium
Lennuliiklusteeninduse stipendium
Saku Õlletehas stipendium
Viru Keemia Grupp stipendium

- Magistriõppe stipendiumid à 25 000 krooni
Toomas Lumani stipendium
Toomas Tiikma nimeline stipendium
BLRT Grupp stipendium
EE Grupp stipendium
Eesti Energia stipendium
Eesti Põlevkivi stipendium
Eesti Raudtee stipendium
Elion Ettevõtted stipendium

Ericsson Eesti stipendium
Harju Elekter stipendium
Itella stipendium
Lennuliiklusteeninduse stipendium
Merko Ehitus stipendium
Silberauto stipendium
Tallinna Sadam stipendium
Teede REV-2 stipendium

- Doktorioõppe stipendiumid à 40 000 krooni
Olaf Hermani stipendium
Mati Jostovi nimeline stipendium
Paul Kogermani nimeline stipendium
Toomas Tiikma nimeline stipendium
Eesti Energia stipendium

Eesti Raudtee stipendium
ES Sadolin stipendium
Narva Elektri jaamad stipendium
Tallinna Sadam stipendium
Tallinna Vesi stipendium

- Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendium, suuruses 15 000 krooni, mis on ette nähtud ühele Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilasele.

Tutvu tingimustega: <http://www.ttu.ee/arengufond>

Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2006.

Stipendiumitaotlusi võetakse vastu tööpäevadel kella 9.00- 16.30. VII korpuse, energiaetiamaja, ruumis 608.

Lisainformatsioon: E-post: arengufond@ttu.ee, telefon 620 3498